

Broj: 55
Sarajevo, 8. april 2009.

VENECIJANSKA KOMISIJA

Pripremila:
Sena Bajraktarević

VENECIJANSKA KOMISIJA

Venecijanska komisija, čiji puni naziv je **Evropska komisija za demokraciju putem prava**, jeste savjetodavno tijelo Vijeća Evrope za ustavna pitanja. Skraćeno se naziva Venecijanska komisija zato što je njeno sjedište u Veneciji, gdje se održavaju plenarne sjednice Komisije (a stalni sekretarijat se nalazi u Strasbourgu), i zato što je njeno uspostavljanje inicirano u Veneciji u januaru 1990. na sastanku evropskih ministara vanjskih poslova.

Uspostavljena je 10. maja 1990. godine na 86. sjednici Komiteta ministara Vijeća Evrope i od tada do danas ima vodeću ulogu u usvajanju ustava koji su u skladu sa standardima evropskog ustavnog nasljeđa.

U početku Venecijanska komisija je bila zamišljena kao evropska institucija za pravnu „prvu pomoć“ zemljama u tranziciji, a od tada je prerasla u međunarodno priznati nezavisni pravni institut za istraživanja.

Venecijanska komisija doprinosi širenju evropskog ustavnog nasljeđa, zasnovanog na temeljnim pravnim vrijednostima evropskog kontinenta, i pruža „ustavnu prvu pomoć“ državama pojedinačno. Venecijanska komisija također ima jedinstvenu ulogu, bez premca, u rješavanju kriza i sprječavanju konflikata putem izgradnje ustava i savjetovanja.

Komisija daje pravne savjete i pomaže svojim državama članicama u usklađivanju njihovog pravnog i institucionalnog okvira sa standardima Vijeća Evrope: demokracije, ljudskih prava i vladavine zakona.

Pravni status i sastav

U 1990. godini Venecijanska komisija je uspostavljena kao djelimični sporazum¹ između 18 država članica Vijeća Evrope (od 23), a u 2002. godini, kada su sve države članice Vijeća Evrope postale članice Venecijanske komisije, taj sporazum je postao prošireni sporazum² i omogućio i državama izvan Evrope da postanu punopravne članice.

Venecijansku komisiju čine „*nezavisni stručnjaci koji su postigli ugled svojim iskustvom u demokratskim institucijama ili svojim doprinosom unaprjeđenju pravne i političke nauke*“ (član 2. izmijenjenog Statuta).

Njeni članovi su istaknuti akademici, posebno u oblasti ustavnog ili međunarodnog prava, sudije vrhovnih ili ustavnih sudova ili članovi državnih parlamenata. Oni u Komisiji djeluju u svom ličnom kapacitetu, tj. ne predstavljaju svoje vlade, nego donose svoju ličnu stručnost i mišljenje, a imenuju ih države učesnice na četiri godine.

¹ U skladu sa Statutarnom rezolucijom (93) 28 Komiteta ministara o djelimičnim i proširenim sporazumima, one aktivnosti ili niz aktivnosti koje ne provode sve države članice Vijeće Evrope, ili u koje se želi uključiti države koje nisu članice Vijeća Evrope, mogu provoditi: - neke države članice Vijeća Evrope kao djelimični sporazum; - neke države članice Vijeća Evrope zajedno sa jednom ili više država koje nisu članice Vijeća Evrope kao prošireni djelimični sporazum; - sve države članice Vijeća Evrope zajedno sa jednom ili više država koje nisu članice Vijeća Evrope kao prošireni sporazum. Za uspostavljanje djelimičnog sporazuma potrebna su dva uslova: da Komitet ministara odobri uspostavljanje i da usvoji rezoluciju o njegovom uspostavljanju, koja sadrži statut djelimičnog sporazuma i koju usvajaju one države koje žele.
<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=619851&Site=CM&BackColorInternet=9999CC&BackColorIntranet=FFBB55&BackColorLogged=FFAC75>

² U skladu sa Statutarnom rezolucijom (93) 28 Komiteta ministara o djelimičnim i proširenim sporazumima.

Države članice

Sve države članice Vijeća Evrope (47) su članice Venecijanske komisije. Uz to, Kirgistan je postao član 2004. godine, Čile je postao član 2005. godine, Republika Koreja je postala članica 2006. godine, Maroko i Alžir su postali članovi 2007. godine, Izrael i Tunis su postali članovi 2008. godine, a Peru je postao član 2009. godine.

Komisija ukupno ima 55 država punopravnih članica.

Bjelorusija je pridružena članica, a Argentina, Kanada, Vatikan, Japan, Kazahstan, Meksiko, SAD i Urugvaj su posmatrači. Južna Afrika i Palestinska državna vlast imaju poseban status saradnje, koji je sličan statusu posmatrača.

Na plenarnim sjednicama Venecijanske komisije učestvuju Evropska komisija i OSCE/ODIHR.

Aktivnosti

Cilj rada Venecijanske komisije je podrška trima glavnim principima evropskog ustavnog nasljeđa: demokraciji, ljudskim pravima i vladavini prava – to su kameni temeljci Vijeća Evrope. U skladu s tim Venecijanska komisija radi u sljedeće četiri oblasti:

- ustavna pomoć,
- izbori i referendumi,
- saradnja s ustavnim sudovima,
- međunarodne studije, izvještaji i seminari.

Ustavna pomoć

Prvenstveni zadatak Venecijanske komisije je da pomaže i daje pravne savjete zemljama pojedinačno o ustavnim pitanjima i zakonima koji su značajni za demokratsko funkcioniranje institucija. To uključuje ne samo savjetovanje i pružanje pomoći u pisanju ustava nego i davanje savjeta u vezi s temeljnim stvarima, kao što su zakoni o ustavnim sudovima i nacionalnim manjinama, izborni zakoni i zakoni o uspostavljanju značajnih državnih institucija. Općenito, zahtjev za mišljenje podnosi sama država. Zahtjev za mišljenje mogu podnijeti i Komitet ministara, Parlamentarna skupština, Kongres lokalnih i regionalnih organa vlasti Vijeća Evrope i generalni sekretar, kao i međunarodna organizacija ili tijelo koje učestvuje u radu Venecijanske komisije. U nekim slučajevima izvještaj o ustavu je tražen kao dio procesa prijema određene zemlje u Vijeće Evrope, kao što je bilo u slučaju Rusije, na primjer. Prvi zahtjevi su stizali većinom iz zemalja srednje i istočne Evrope. Traženi su savjeti u vezi sa zaštitom manjina i uspostavljanjem ustavnih sudova, mišljenja o tome da li nacrti ustava ispunjavaju moderne demokratske standarde i td. Ostala pitanja: način imenovanja sudija Ustavnog suda Moldavije, pitanja u vezi s Ustavom Moldavije, pitanja u vezi s Ustavom Ukrajine, način imenovanja Ustavnog suda Ukrajine, ovlasti predsjednika i zakonodavnih tijela (npr. u Ukrajini, Bjelorusiji, Sloveniji i Moldaviji), analiza zakona o sudstvu i tužilaštvu Bugarske, mišljenja o ustavima ili izbornim zakonima Azerbejdžana, Armenije, Bugarske, Hrvatske, Slovenije. Komisija je bila aktivna u vezi s usvajanjem novog ustava Albanije, u svim fazama procesa, od 1991. do 1998. Osim toga, Komisija odgovara i na zahtjeve zemalja koje nisu članice Vijeća Evrope.

Metoda rada Komisije je takva da ona imenuje radnu grupu izvjestilaca (prvenstveno između svojih članova), koja savjetuje državne organe vlasti u pripremi relevantnog zakona. Poslije diskusija sa državnim organima vlasti i onima kojih se to tiče radna grupa priprema nacrt mišljenja o tome da li zakonodavni tekst ispunjava demokratske standarde u toj oblasti i o tome kako da se poboljša na osnovu zajedničkog iskustva. Nacrt mišljenja razmatra i usvaja Venecijanska komisija na plenarnoj sjednici, obično u prisustvu predstavnika te zemlje. Poslije usvajanja mišljenje postaje javno i dostavlja se tijelu koje ga je zatražilo.

Iako se njena mišljenja općenito odražavaju u usvojenim zakonima, Venecijanska komisija ne nameće svoja rješenja, nego ima pristup zasnovan na dijalogu. Zato radna grupa, po pravilu, posjećuje zemlju o kojoj se radi i susreće se s različitim političkim akterima uključenim u dato pitanje kako bi osigurala najobjektivnije viđenje situacije.

Rješavanje konflikata putem pružanja pravnih savjeta

Politički sporazum kojim se rješava konflikt treba da bude popraćen održivim pravnim tekstom. Postoji mogućnost i da dogovor o pravnom tekstu podstakne političko rješenje. Zato Venecijanska komisija obraća posebnu pažnju na zemlje koje prolaze ili su prošle kroz etno-političke konflikte.

U tom kontekstu, na zahtjev Evropske unije, Venecijanska komisija je imala značajnu ulogu u stvaranju ili tumačenju ustava Bosne i Hercegovine, Makedonije, Srbije i Crne Gore, kao i pokrajine Kosovo. Također je bila uključena u nastojanja da se riješe konflikti u vezi sa statusom Abhazije i Južne Osetije u Gruziji i Transdnjestrije u Moldaviji.

Saradnja s ustavnim sudovima

Nije dovoljno pomagati državama u usvajanju demokratskih ustava – ti tekstovi moraju se provoditi. U tome su ključni ustavni sudovi i ekvivalentna tijela koja izvršavaju ustavne nadležnosti. Još 1991. godine Venecijanska komisija je uspostavila Centar za ustavno pravosuđe, koji prikuplja slučajeve iz prakse ustavnih sudova i pomaže razmjeni između sudova. Ove aktivnosti Komisije vodi Zajedničko vijeće za ustavno sudstvo, sastavljeno od članova Venecijanske komisije i predstavnika sudova iz više od pedeset zemalja zaduženih za vezu, kao i predstavnika Evropskog suda za ljudska prava, Suda Evropskih zajednica i Međuameričkog suda za ljudska prava.

Izbori i referendumi

Venecijanska komisija je definirala principe koji su primjenjivi na demokratske izbore i sačinila Kodeks dobre prakse u izbornim stvarima i još neke tekstove, koji su postali glavne evropske reference u oblasti izbora. Venecijanska komisija pravi nacрте mišljenja o izbornim zakonima država članica Vijeća Evrope i organizira konferencije i seminare za obuku o izbornim stvarima. Također pravi smjernice o pitanjima značajnim za provođenje slobodnih i fer izbora.

Aktivnosti u oblasti izbora provodi Vijeće za demokratske izbore, zajedničko tijelo uspostavljeno u saradnji s Parlamentarnom skupštinom i Kongresom lokalnih i regionalnih organa vlasti Vijeća Evrope. U ove aktivnosti je aktivno uključena OSCE-ova Organizacija za demokratske institucije i ljudska prava (OSCE/ODIHR).

Statut Venecijanske komisije

Izmijenjeni Statut Venecijanske komisije usvojio je u obliku Rezolucije Komitet ministara Vijeća Evrope 21. februara 2002. godine:

Statut: Rezolucija (2002)3

Izmijenjeni Statut Evropske komisije za demokraciju putem prava

(usvojio ga je Komitet ministara Vijeća Evrope 21. februara 2002. na 784. sjednici zamjenika ministara)

Predstavници u Komitetu ministara država članica Djelimičnog sporazuma, kojim je uspostavljena Evropska komisija za demokraciju putem prava,

Podsjećajući na Rezoluciju (90) 6 o Djelimičnom sporazumu kojim se uspostavlja Evropska komisija za demokraciju putem prava;

Uzimajući u obzir odluku donesenu na 484.bis sjednici zamjenika ministara u decembru 1992. da se u budućnosti zadrži struktura Komisije kao Djelimični sporazum Vijeća Evrope;

Uzimajući u obzir Statutarnu rezoluciju (93) 28 o Djelimičnim i Proširenim sporazumima;

Pozdravljajući zanimanje koje su mnoge države koje nisu članice Vijeća Evrope pokazale za rad Komisije i u želji da tim državama pruži mogućnost učešća u radu Komisije na ravnopravnoj osnovi;

Uvjereni da su nezavisni karakter Komisije i njene fleksibilne radne metode ključ za njen uspjeh i da se moraju štiti;

U želji da dalje razviju Statut Komisije u svjetlu stečenog iskustva;

Odlučuju da Evropska komisija za demokraciju putem prava od sada bude Prošireni sporazum, vođen odredbama priloženog izmijenjenog Statuta, koji će stupiti na snagu po usvajanju ove Rezolucije.

Izmijenjeni Statut
Evropske komisije za demokraciju putem prava

Član 1.

1. Evropska komisija za demokraciju putem prava bit će nezavisno savjetodavno tijelo koje saraduje s državama članicama Vijeća Evrope, kao i sa zainteresiranim državama koje nisu članice Vijeća Evrope i zainteresiranim međunarodnim organizacijama i tijelima. Specifična oblast njenog djelovanja će biti garancije koje nudi pravo u službi demokraciji. Komisija će ispunjavati sljedeće ciljeve:

- jačanje razumijevanja pravnih sistema država učesnica, naročito u svrhu približavanja tih sistema;

- promoviranje vladavine prava i demokracije;

- analiziranje problema koji se pojave radom demokratskih institucija i njihovim jačanjem i razvojem.

2. Komisija će dati prioritet radu koji se odnosi na:

a. ustavne, zakonodavne i administrativne principe i tehnike koje služe efikasnosti demokratskih institucija i njihovom jačanju, kao i principe vladavine prava;

b. temeljna prava i slobode, naročito one koje uključuju učešće građana u javnom životu;

c. doprinos lokalne i regionalne samouprave jačanju demokracije.

3. U svrhu širenja temeljnih vrijednosti vladavine prava, ljudskih prava i demokracije Komisija podstiče uspostavljanje sličnih tijela u drugim regijama svijeta i može uspostaviti veze s njima i provoditi zajedničke programe koji spadaju u oblast njene aktivnosti.

Član 2.

1. Komisiju će činiti nezavisni stručnjaci koji su postigli ugled svojim iskustvom u demokratskim institucijama ili svojim doprinosom unaprjeđenju pravne i političke nauke. Članovi Komisije će služiti u svom individualnom kapacitetu i neće primati ili prihvatati nikakve instrukcije.
2. Iz svake države članice Proširenog sporazuma biće po jedan član i jedan zamjenik. Člana i zamjenika će imenovati država članica, a on će imati kvalifikacije koje zahtijeva prvi stav ovog člana, a imaće i kapacitet i mogućnost da služi u Komisiji.
3. Članovi će obavljati dužnost u mandatu od četiri godine i mogu biti ponovo imenovani. Tokom mandata članovi mogu biti zamijenjeni samo ako su podnijeli ostavku ili ako Komisija primijeti da član više nije u mogućnosti ili nije kvalificiran da obavlja svoje dužnosti.
4. Predstavnici Komiteta ministara, Parlamentarne skupštine, Kongresa lokalnih i regionalnih organa vlasti Evrope i Giunta Regije Veneto mogu prisustvovati sjednicama Komisije.
5. Komitet ministara može većinom propisanom u članu 20.d Statuta Vijeća Evrope pozvati bilo koju državu koja nije članica Vijeća Evrope da se pridruži Proširenom sporazumu. Članovi koje su imenovalе države koje nisu članice Vijeća Evrope neće imati pravo glasa o pitanjima koja pokrenu statutarna tijela Vijeća Evrope.
6. Evropska zajednica će imati pravo da učestvuje u radu Komisije. Može postati članica Komisije u skladu s modalitetima dogovorenim s Komitetom ministara.
7. Komitet ministara može, većinom propisanom u članu 20.d Statuta Vijeća Evrope, ovlastiti Komisiju da pozove međunarodne organizacije ili tijela da učestvuju u njenom radu.
8. Svaka država koja je u prošlosti ovlaštena da učestvuje u radu Komisije u kapacitetu pridružene članice ili posmatrača može da nastavi učestvovati u tom kapacitetu, osim ako se Komisiji pridruži kao članica. Posmatrači se pozivaju na sjednice Komisije u zavisnosti od tačaka koje su na dnevnom redu. Pravila koja se odnose na članice primjenjivaće se *mutatis mutandis* na pridružene članice i posmatrače.

Član 3.

1. Ne dirajući u nadležnost organa Vijeća Evrope Komisija može provoditi istraživanje na vlastitu inicijativu i tamo gdje je to primjereno može pripremati studije i nacрте smjernica, zakona i međunarodnih sporazuma. Statutarni organi Vijeća Evrope mogu razmatrati i usvojiti svaki prijedlog Komisije.

2. Komisija može davati, u okviru svog mandata, mišljenja na zahtjev koji podnesu Komitet ministara, Parlamentarna skupština, Kongres lokalnih i regionalnih organa vlasti Evrope, generalni sekretar, ili država ili međunarodna organizacija ili tijelo koje učestvuje u radu Komisije. Kada mišljenje traži jedna država o stvari koja je u vezi sa drugom državom, Komisija će informirati tu državu i, osim ako se te dvije države dogovore, podnijeti taj predmet Komitetu ministara.
3. Svaka država koja nije članica Proširenog sporazuma može imati koristi od aktivnosti Komisije na način da podnese zahtjev Komitetu ministara.
4. Komisija surađuje s ustavnim sudovima i sudovima ekvivalentne jurisdikcije bilateralno i kroz udruženja koja predstavljaju te sudove. Kako bi promovirala tu saradnju, Komisija može uspostaviti Zajedničko vijeće za ustavno pravosuđe, sastavljeno od članova Komisije i predstavnika sudova i udruženja koja učestvuju u saradnji.
5. Uz to, Komisija može uspostaviti veze s institutima i centrima za dokumentaciju, proučavanje i istraživanje.

Član 4.

1. Komisija će između svojih članova izabrati Biro (*rukovodeći odbor*), koji čine predsjednik, tri potpredsjednika i četiri člana. Mandat predsjednika, potpredsjednika i ostalih članova Biroa traje dvije godine. Predsjednik, potpredsjednici i članovi Biroa mogu biti ponovo izabrani.
2. Predsjednik će predsjedavati radom Komisije i predstavljati je. Jedan od potpredsjednika će zamjenjivati predsjednika kad god on ili ona nije u mogućnosti da predsjedava.
3. Komisija će održavati plenarne sjednice po pravilu četiri puta godišnje. Njene potkomisije mogu zasjedati kad god je to potrebno.
4. Komisija će utvrditi svoje procedure i metode rada u Poslovniku i odlučivaće o publicitetu koji treba dati njenim aktivnostima. Radni jezici Komisije će biti engleski i francuski.

Član 5.

1. Kad god Komisija smatra da je to potrebno, može dobivati pomoć savjetnika/konsultanata.
2. Komisija može održavati i saslušavanja ili pozivati da učestvuje u njenom radu, od slučaja do slučaja, svaku kvalificiranu osobu ili nevladinu organizaciju koja je aktivna u oblastima koje spadaju u nadležnost Komisije i koja ima sposobnost da pomogne Komisiji u ispunjavanju njenih ciljeva.

Član 6.

1. Troškovi u vezi s provođenjem programa aktivnosti i troškovi zajedničkog sekretarijata plaćaću se iz budžeta Proširenog sporazuma, koji finansiraju države članice Proširenog sporazuma i kojim se upravlja u skladu s finansijskim pravilima predviđenim za budžete proširenih sporazuma Vijeća Evrope, a ta pravila su podložna sljedećim modifikacijama:

a) stopa novčanog priloga države koja nije članica Vijeća Evrope budžetu Proširenog sporazuma biće jedna trećina njenog priloga izračunatog u skladu s pravilima za države članice Vijeća Evrope; međutim, ta stopa priloga neće biti veća od jedne trećine priloga onih država koje daju najveći prilog;

b) Komisija će, nakon konsultacija s državama članica Proširenog sporazuma koje nisu članice Vijeća Evrope, predložiti svoj nacrt godišnjeg budžeta Komitetu ministara na usvajanje.

2. Uz to, Komisija može prihvatiti dobrovoljne priloge, koji će se uplaćivati na posebni račun otvoren pod uslovima iz člana 4.2 Finansijskog pravilnika Vijeća Evrope. Ostali dobrovoljni prilozi mogu se namijeniti za specifična istraživanja.

3. Regija Veneto će besplatno dati sjedište na raspolaganje Komisiji. Troškove u vezi s lokalnim sekretarijatom i radom sjedišta Komisije snosiće Regija Veneto i Vlada Italije, pod uslovima o kojima će se dogovoriti ovi organi vlasti.

4. Putne troškove i troškove ishrane svakog člana Komisije snosiće država koja ga je imenovala. Ako Komisija članovima dodijeli specifične zadatke, troškovi će se snositi iz budžeta Komisije.

Član 7.

Jednom godišnje Komisija će Komitetu ministara podnositi izvještaj o svojim aktivnostima, koji će sadržavati i pregled njenih budućih aktivnosti.

Član 8.

1. Komisiji će pomagati Generalni sekretarijat Vijeća Evrope, koji će obezbijediti i vezu s osobljem koje organi vlasti Italije imenuju u sjedište Komisije.

2. Osoblje koje organi vlasti Italije imenuju u sjedište Komisije neće pripadati osoblju Vijeća Evrope.

3. Sjedište Komisije će biti u Veneciji.

Član 9.

1. Komitet ministara može usvojiti amandmane na ovaj Statut većinom propisanom u članu 20.d Statuta Vijeća Evrope, nakon konsultacija s Komisijom.

2. Komisija može predložiti amandmane na ovaj Statut Komitetu ministara, koji će odlučiti gore spomenutom većinom.

Bosna i Hercegovina

Što se tiče Bosne i Hercegovine, Venecijanska komisija je dala mišljenja ili izvještaje o sljedećim stvarima (naslovi):

- Mehanizmi za zaštitu ljudskih prava
- Amandmani na ustave entiteta
- Republika Srpska: ombudsmen

- Uspostavljanje Suda za ljudska prava Federacije Bosne i Hercegovine
- Izborni zakon Bosne i Hercegovine
- Republika Srpska: tumačenje Ustava
- Nadležnosti države u krivičnim stvarima
- Organski zakon o ombudsmenu u Federaciji Bosne i Hercegovine
- Funkcionalni odnosi institucija ombudsmena
- Organski zakon o državnom ombudsmenu
- Prijedlog za restrukturiranje mehanizama za zaštitu ljudskih prava
- Nadležnost u izbornim stvarima
- Ustavnost sporazuma koje su zaključili entiteti i posebnih sporazuma sa Hrvatskom
- Procedure za integriranje međunarodnog prava u domaće pravo u Bosni i Hercegovini
- Posljedice Arbitraže o Distriktu Brčko
- Spajanje Ustavnog suda i Doma za ljudska prava
- Mišljenje o konačnom nacrtu Izbornog zakona Bosne i Hercegovine
- Locus standi ombudsmena pred Ustavnim sudom Federacije BiH
- Sloboda izražavanja i sloboda informiranja
- Implikacije odluke Ustavnog suda o konstitutivnim narodima
- Predsjedništvo i Dom naroda (odredbe Izbornog zakona)
- Nacrt zakona o pravima nacionalnih manjina
- Nacrt zakona o obavještajnoj službi Federacije BiH
- Nacrt zakona o Agenciji Bosne i Hercegovine za informiranje i zaštitu
- Institucije ombudsmena u Bosni i Hercegovini
- Rang i status ombudsmena Federacije BiH
- Zakon o državnoj službi
- Amandmani na Ustav Republike Srpske – Provođenje Odluke CC o konstitutivnim narodima
- Prenos nadležnosti za visoko obrazovanje
- Objedinjena institucija ombudsmena
- Status ombudsmena u Bosni i Hercegovini
- Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine
- Ustavna situacija u Bosni i Hercegovini
- Decertifikacija policijskih službenika od strane Misije Ujedinjenih naroda u Bosni i Hercegovini
- Amicus curiae³: Dom za ljudska prava Bosne i Hercegovine
- Pravila o glasanju u Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine
- Zakon o izmjenama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine
- Izbor Predsjedništva Bosne i Hercegovine
- Ustavna reforma Bosne i Hercegovine
- Nacrt zakona o izmjenama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine
- Nacrt zakon o finansiranju političkih partija Bosne i Hercegovine
- Zakon o sukobu interesa Bosne i Hercegovine
- Ustav Republike Srpske (BiH)
- Amicus curiae: Predmet pred Evropskim sudom za ljudska prava Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

³ Amicus curiae – „prijatelj suda“, koji nije jedna od strana u sudskom slučaju, nego daje informaciju o pravnoj pitanju ili nekom drugom aspektu slučaja kako bi sudu pomogao u donošenju odluke, a sud odlučuje da li će tu informaciju prihvatiti.

ČLANOVI VENECIJANSKE KOMISIJE

Pojedinačni članovi

Albania

- Mr Viktor GUMI, General Director of Codification, Ministry of Justice

Algeria

- N. N.

Andorra

- Mr Joan MONEGAL BLASI, Lawyer

Armenia

- Mr Gagik G. HARUTYUNYAN, President, Constitutional Court
- Mr Armen HARUTUNIAN, Human Rights defender of the Republic of Armenia (Substitute Member)

Austria

- Mr Christoph GRABENWARTER, Judge, Constitutional Court of Austria
- Ms Gabriele KUCSKO-STADLMAYER, Professor, University of Vienna (Substitute Member)

Azerbaijan

- Mr Latif HÜSEYNOV, Professor of Public International Law, Baku State University

Belgium

- Mr Jan VELAERS, Professor, University of Antwerp
- M. Jean-Claude SCHOLSEM, Professor, University of Liege (Substitute Member)

Bosnia and Herzegovina

- Mr Cazim SADIKOVIC, Dean, Professor, University of Sarajevo Faculty of Administration

Brazil

- N. N.

Bulgaria

- Mr Evgeni TANCHEV, Judge, Constitutional Court
- Mr Plamen KIROV, Judge, Constitutional Court (Substitute Member)

Chile

- Mr Jose Luis CEA EGANA, Judge, Constitutional Court
- Mr Juan COLOMBO CAMPBELL, President, Constitutional Court (Substitute Member)

Croatia

- Mr Stanko NICK, Former Ambassador of the Republic of Croatia to Hungary
- Mr Jasna OMEJEC, President, Constitutional Court (Substitute Member)

Cyprus

- Mr Frixos NICOLAIDES, Judge, Supreme Court
- Mr Myron Michael NICOLATOS, Judge, Supreme Court (Substitute Member)

Czech Republic

- Mr Cyril SVOBODA, Chairman of the Legislative Council, MP, Former Deputy Prime Minister, Former Minister of Foreign Affairs
- Mrs Eliska WAGNEROVA, Vice-President, Constitutional Court of the Czech Republic (Substitute Member)

Denmark

- Mr Jorgen Steen SORENSEN, Director of Public Prosecutions
- Mr Michael Hansen JENSEN, Professor, University of Aarhus (Substitute Member)

Estonia

- Mr Oliver KASK, Judge, Tallinn Court of Appeal
- Ms Liina LUST, Adviser, Public Law Division, Ministry of Justice (Substitute Member)

Finland

- Mr Kaarlo TUORI, Vice-President of the Venice Commission, Professor of Jurisprudence, Department of Public Law, University of Helsinki
- Mr Matti NIEMIVUO, Professor, University of Lapland (Substitute Member)

France

- Mr Jean-Claude COLLIARD, Professor of Public Law, President of the Association 'Santé des Etudiants de France', former member of the Constitutional Council
- M. Olivier DUTHEILLET DE LAMOTHE, State Counsellor, member of the Constitutional Council (Substitute Member)
- Mr Hubert HAENEL, Member of the State Council, Senator Haut-Rhin, President of the Senate delegation to the European Union, Sénat (Substitute Member)

Georgia

- Mr George PAPUASHVILI, Chairman, Constitutional Court
- Mr Konstantin VARDZELASHVILI, Deputy President, Constitutional Court (Substitute Member)

Germany

- Mr Wolfgang HOFFMANN-RIEM, Former Judge, Federal Constitutional Court
- Ms Angelika NUSSBERGER, Professor, Director, Institute for Eastern European Law, University of Cologne (Substitute Member)

Greece

- Ms Kalliopi KOUFA, Professor of International Law, Aristotle University
- Ms Fani DASKALOPOULOU-LIVADA, Director, International Law Department, Ministry of Foreign Affairs (Substitute Member)

Hungary

- Mr Peter PACZOLAY, President, Constitutional Court
- Mr Laszlo TROCSANYI, Judge, Constitutional Court, Professor of Constitutional Law, University of Szeged (Substitute Member)

Iceland

- Mr Hjörtur TORFASON, Former Judge, Supreme Court
- Ms Herdis THORGEIRSDOTTIR, Professor, Faculty of Law, Bifrost School of Business (Substitute Member)

Ireland

- Ms Finola FLANAGAN, Director General, Senior Legal Adviser, Head of the Office of the Attorney General, Office of the Attorney General
- Mr James HAMILTON, Director of Public Prosecutions (Substitute Member)

Israel

- Mr Dan MERIDOR, Deputy Prime Minister, Minister of Intelligence and Atomic Energy
- Mr Eyal BENVENISTI, Professor, Tel Aviv University (Substitute Member)

Italy

- Mr Sergio BARTOLE, Professor, University of Trieste
- Mr Guido NEPPI MODONA, Professor, University of Turin (Substitute Member)

Korea, Republic

- Mr Kong-Hyun LEE, Justice, Constitutional Court of Korea
- Mr Boohwan HAN, Attorney at Law, Former Vice Minister of Justice of the Republic of Korea (Substitute Member)

Kyrgyzstan

- Ms Svetlana SYDYKOVA, Chairperson, Constitutional Court
- Mr Marat KAYPOV, Minister of Justice (Substitute Member)

Latvia

- Mr Aivars ENDZINS, Former President of the Constitutional Court, Head of the Department of Public Law, Turība School of Business Administration

Liechtenstein

- Mr Harry GSTÖHL, Princely Justice Councillor, Attorney at Law, Harry Gstöhl and partner
- Mr Wilfried HOOP, Partner, Hoop & Hoop (Substitute Member)

Lithuania

- Mr Egidijus JARASIUNAS, Counsellor to the Chairman, Constitutional Court
- Ms Zivile LIEKYTE, Director of the Department of Legislation and Public Law, Ministry of Justice (Substitute Member)

Luxembourg

- Mme Lydie ERR, Member of Parliament, Chamber of Deputies
- Mr Marc FISCHBACH, Mediator (Substitute Member)

Malta

- Mr Ugo MIFSUD BONNICI, President Emeritus

Moldova

- Mr Nicolae ESANU, Deputy Minister of Justice, Ministry of Justice

Monaco

- M. Dominique CHAGNOLLAUD, Member of the Supreme Court, Professor, University of Law, Economics and Social Science Paris II
- Mr Christophe SOSSO, Defence Lawyer, Court of Appeal (Substitute Member)

Montenegro

- Mr Srdjan DARMANOVIC, Professor Director (CEDEM), University of Montenegro Faculty of Law

Morocco

- Mr Abdellatif MENOUNI, Member, Constitutional Council
- Mr Abdelaziz LAMGHARI, Professor, Public Law Department, Rabat (Substitute Member)

Netherlands

- Mr Pieter VAN DIJK, State Councillor, President, Council of State, Administrative Jurisdiction Division
- Mr Ben VERMEULEN, Professor of Constitutional, administrative and education law, University of Amsterdam (Substitute Member)

Norway

- Mr Jan Erik HELGESEN, President of the Venice Commission Professor, University of Oslo
- Mr Fredrik SEJERSTED, Professor, University of Oslo (Substitute Member)

Peru

- N. N.

Poland

- Ms Hanna SUCHOCKA, Vice-President of the Venice Commission, Ambassador of Poland to the Holy See, Embassy of Poland

Portugal

- Ms Maria Fernanda PALMA, Professor of Criminal Law, Law Faculty, University of Lisbon, Former Judge, Constitutional court
- Mr Pedro BACELAR de VASCONCELOS, Professor of Constitutional Law, Law Faculty Minho University (Substitute Member)

Romania

- Mr Lucian MIHAL, Professor, Faculty of Law Former President of the Constitutional Court, University of Bucharest
- Mr Bogdan Lucian AURESCU, Secretary of State for Strategic Affairs, Ministry of Foreign Affairs (Substitute Member)

Russian Federation

- Mr Valery D. ZORKIN, Vice-President of the Venice Commission, President, Constitutional Court
- M. Valeriy MUSIN, Head of Division, Legal Faculty, St Petersburg State University (Substitute Member)

San Marino

- Ms Barbara REFFI, State Attorney (Substitute Member)

Serbia

- Mr Vojin DIMITRIJEVIC, Professor of Public International Law, Union University School of Law, Director, Belgrade Centre for Human Rights,

Slovakia

- Mrs Ivetta MACEJKOVA, President, Constitutional Court
- Mr Eduard BARANY, Former Vice President, Constitutional Court of Slovakia, Head of Public Law and Theory of State and law Unit, Slovak Academy of Sciences (Substitute Member)

Slovenia

- Mr Klemen JAKLIC, Professor of constitutional law
- Mr Peter JAMBREK, Professor, Dean, Graduate School Government and European Affairs, Dean of the European Law Faculty at Nova Gorica (Substitute Member)

Spain

- Ms Maria Angeles AHUMADA RUIZ, Deputy Director for Studies and Research, Centre for Political and Constitutional Studies

Sweden

- Mr Hans-Heinrich VOGEL, Professor of Public Law, University of Lund
- Mr Iain CAMERON, Professor, University of Uppsala (Substitute Member)

Switzerland

- Mme Gret HALLER, Senior lecturer at the Johann Wolfgang Goethe - University, Frankfurt am Main (Germany), former President (Speaker) of the Swiss Parliament
- Mrs Monique JAMETTI GREINER, Vice Director, Head of the International Relations Department, Federal Office of Justice (Substitute Member)

"The former Yugoslav Republic of Macedonia"

- Ms Gordana SILJANOVSKA-DAVKOVA, Professor of law, University "Ss Cyril and Methodius"
- Ms Tanja KARAKAMISHEVA, Professor, Law Faculty, University St. Cyril and Methodius (Substitute Member)

Tunisia

- N. N.

Turkey

- Mr. Ergun ÖZBUDUN, Professor, Department of Political Science, Bilkent University
- Mr Erdal ONAR, Associate Professor, Constitutional Law Department, University of Ankara (Substitute Member)

Ukraine

- Ms Marina STAVNIYCHUK, Deputy Head of the Presidential Secretariat

United Kingdom

- Mr Jeffrey JOWELL, Q.C., Professor of Law, University College London
- Mr Anthony BRADLEY, Professor (Substitute Member)

Associate Members**Belarus**

- Mr Anton MATOUCEWITCH, Deputy Rector, Belarussian Commercial University

Observers**Argentina**

- N. N.

Canada

- N. N.

Holy See

- M. Vincenzo BUONOMO, Professor of Civil Law

Japan

- Mr Akira TAKANO, Consul, Judge, Consulate General of Japan in Strasbourg

Kazakhstan

- M. Almaz N. KHAMZAYEV, Ambassador of Kazakhstan in Rome, Kazakh Embassy

Mexico

- Ms Maria Amparo CASAR PEREZ, Professor

United States of America

- Mr Jed RUBENFELD, Professor, Yale Law School

Uruguay

- M. Jorge TALICE, Ambassador, Embassy of Uruguay

Special Status**European Commission**

- Mr Patrick HETSCH, Principal Legal Adviser
- Ms Carmel O'REILLY (Substitute), Legal Adviser

Palestinian National Authority (special co-operation status)

- N. N.

South Africa (special co-operation status)

- Mr Pius N. LANGA, Chief Justice, President, Constitutional Court

IZVORI:

http://www.venice.coe.int/site/main/Presentation_E.asp

http://www.venice.coe.int/site/main/Statute_E.asp

http://www.venice.coe.int/site/articles/Hamilton_Irish_Times.pdf

http://www.venice.coe.int/site/articles/Jowell_Venice.pdf